

Monumentnummer*: 509414

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 20 januari 1999
Kadaster deel/nr: 17350/23

Monumentnaam**

H. Mattheus

Complexnummer

509413

Complexnaam

H. Mattheus

Woonplaats*

Eibergen

Gemeente*

Berkelland

Provincie*

Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Grotestraat	88		7151 BE	Eibergen		
Grotestraat	90		7151 BE	Eibergen		

Kadastrale gemeente*

Eibergen

Sectie*

D

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

10872

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

De PSEUDOBASILIEK H. Mattheus is opgebouwd uit een lagere narthex, een hoger driebeukig schip onder een zadeldak, een transept met forse vieringstoren, een ondiep koor en meerdere zijkapellen. Het driebeukige schip met lage zijgevels is onderverdeeld in een breed middenschip en smalle zijbeuken, die functioneren als wandelgangen. In de gevels bevinden zich gedrukte spitsboogvensters en enkele rondvensters met glas-in-loodramen. Aan de rechterzijde bevindt zich de sacristie, respectievelijk de pastorie (apart monumentnummer 509415).

De VOORGEVEL (zuidzijde) van de narthex eindigt in een tuitgevel met opgetrokken schouderstukken afgesloten door een ezelsrug. Centraal in de gevel bevindt zich de ingangspartij met in de geveltop een rondvenster. Een handvormstenen, afgeschuinde, gedrukte spitsboog met zandstenen aanzet- en sluitsteen bestaande uit drie rollagen geeft toegang tot het portaal. In het portaal bevindt zich centraal een dubbele, opgeklampte, houten deur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met segmentboog met in de dwarse zijden een enkele identieke deur. Aan weerszijden van de ingangspartij bevindt zich een klein gedrukt spitsboogvenster. Haaks op de zijgevels van de narthex bevindt zich een zijkapel met een kleine tuitgevel en achterliggend zadeldak. Centraal in de tuitgevel bevindt zich een gedrukt spitsboogvenster.

De LINKERZIJGEVEL (westgevel) van het schip sluit aan op de zijkapel van de narthex en bestaat uit vier vensterassen. De assen zijn van elkaar gescheiden door steunberen die zich tweemaal verjongen met in elke vensteras een gedrukt spitsboogvenster met stenen vorktracering. Uiterst links in de zijgevel vervalft het vierde venster vanwege de plaatsing van een identieke zijkapel haaks op de nokrichting van het transept. In de tuitgevel van het transept bevindt zich een vensterpartij bestaande uit een gedrukt spitsboogvenster met bakstenen vorktracering aan weerszijden geflankeerd door een enkel gedrukte spitsboogvenster. Aan weerszijden van de vensterpartij bevindt zich een steunbeer die zich éénmaal verjongt.

In de ACHTERGEVEL (noordzijde) bevindt zich rechts een identieke zijkapel haaks op het transept, centraal het koor met blinde tuitgevel en achterliggend zadeldak geplaatst tegen de forse vieringstoren en links de sacristie. De sacristie met de rechthoekig grondplan is dwars op de nokrichting van het transept gesitueerd. Centraal in de achtergevel van de sacristie bevinden zich vijf gekoppelde gedrukte spitsboogvensters met in de tuitgevel een rondvenster.

De RECHTERZIJGEVEL (oostgevel) is identiek aan de linkerzijgevel.

Het INTERIEUR is vrijwel onaangetast. De kruiswegstatie en de houten beelden zijn afkomstig uit de voormalige kerk van 1876. De vijf laatgotische beelden geven weer de H. Catharina van Alexandrië, de H. Birgitte van Zweden, de H. Gregorius de Grote, de H. Antonius en de H. Gertrudis van Nijvel. Het orgel van de firma Elbertse dateert van 1963 en in 1975 is het bronzen reliëf aan de koorzijde vervaardigd door J. Pirkner ter vervanging van een houten kruis. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg. Uit de tijd van de bouw van de kerk dateren de houten kerkbanken met een fraai uitgesneden nummering en de glas-in-loodramen van Jos ter Horn. De middenbeuk bestaat uit vier bakstenen kruisgewelven van elkaar gescheiden door een gordelboog. Spitsboogvormige bakstenen scheidbogen worden ondersteund door bakstenen pijlers op de scheiding van de middenbeuk en de zijbeuken.

Waardering

De PSEUDOBASILIEK, gewijd aan de heilige Mattheus, is gebouwd in 1935 naar ontwerp van J. SLUYMER in Delftse School en is:

- van architectuurhistorische waarde vanwege de zeldzaam gave architectuur in Delftse school van de architect J. Sluymer,
- van stedenbouwkundige waarde vanwege de situering van een Rooms Katholieke kerk in Delftse school in een relatief kleine kern in een overwegend protestants gebied,
- van cultuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een onderdeel van een gaaf bewaard gebleven type bestaande uit kerk en pastorie.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk